

Dosarul nr. 2r-572/23
2-22025972-01-2r-13122023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Jud: G. Bivol)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud: V. Sîrbu, N. Budăi, D. Dulghieru)

D E C I Z I E

03 aprilie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de către Denis Cerga,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Boris Bescaravainîi împotriva lui Denis Cerga cu privire la încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată,
împotriva încheierii din 18 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea depusă de către Denis Cerga cu privire la repunerea în termenul legal de declarare a apelului și s-a restituit cererea de apel declarată de Cerga Denis împotriva hotărârii din 08 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal,

c o n s t a t ă :

La 22 februarie 2022, Boris Bescaravainîi a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Denis Cerga cu privire la încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 08 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de Boris Bescaravainîi, s-a admis integral. S-a încasat de la Denis Cerga, în beneficiul lui Boris Bescaravainîi datoria în sumă de 18000 Euro (sau echivalentul în monedă națională cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc valabil la data executării obligației), taxa de stat în sumă de 11022,51 de lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 7000 de lei, în total suma de 18022,51 de lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanței, la 04 iulie 2023, Denis Cerga a declarat apel împotriva hotărârii din 08 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând repunerea în termen a cererii de apel, admiterea apelului casarea hotărârii primei instanțe.

Prin încheierea din 18 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea depusă de Denis Cerga cu privire la repunerea în termenul legal de declarare a apelului împotriva hotărârii din 08 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. S-a restituit, ca fiind depusă în afara termenului legal, cererea de apel declarată de Denis Cerga împotriva hotărârii din 08 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Boris Bescaravainîi împotriva lui Denis Cerga cu privire la încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată.

La 29 noiembrie 2023, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău, Denis Cerga, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 18 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului, a reiterat că nu este de acord cu concluzia instanței de apel și o consideră neîntemeiată, nejustificată, contradictorie și adoptată contrar practicii Curții Supreme de Justiție, este arbitrară și se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, astfel că aceasta urmând a fi casată cu soluționarea problemei prin decizie, prin care să se dispună repunerea în termen a cererii de apel declarate de către Denis Cerga împotriva hotărârii din 08 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

De asemenea, recurentul a invocat că, instanța de apel absolut eronat a constatat că nu au fost administrate careva probe ce să dovedească necesitatea repunerii în termen a cererii de apel, precum și faptul că, la materialele cauzei există telefonograma conform căreia avocatul Denis Terioșchin ar fi fost înștiințat despre ședința judiciară din 08 februarie 2023, în condițiile în care de fapt relațiile contractuale între recurentul Denis Cerga și avocatul Denis Terioșchin au fost desfăcute, încă înainte de această dată, lucru care a fost comunicat instanței de fond.

Suplimentar, recurentul a mai menționat că, la 04 iulie 2023, Denis Cerga a depus o cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 08 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând repunerea în termen de declarare a apelului și admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond, anume din considerentul că, nu a cunoscut despre data, ora și locul examinării cauzei, și a aflat despre hotărârea instanței de fond doar după ce a fost înștiințat de către executorul judecătoresc Rotaru Vera, despre intentarea procedurii de executare a hotărârii judecătorești.

În acest context recurentul a mai notat că, instanța de apel prin refuzul în repunerea în termen a cererii de apel ia îngădit accesul la justiție al recurentului, fără a se lua în considerare faptul că, recurentul Denis Cerga, a depus o plângere privind tragerea la răspundere penală a lui Boris Bescaravainii pentru faptele infracționale de escrocherie, la momentul actual procesul penal nr. 033, din 10 februarie 2022, fiind în derulare, lucru care la fel prezintă o importanță majoră pentru soluționarea corectă a cauzei date.

La 13 decembrie 2023, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul poștei terestre, a expediat în adresa intimatului copia recursului, pentru cunoștință (f.d. 103).

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, instanța de apel a pronunțat încheierea contestată la 18 octombrie 2023, iar, potrivit scrisorii de expediere a actului judecătoresc Nr.9008 din 02 noiembrie 2023, copia încheierii instanței de apel a fost expediată în adresa participanților la proces, pentru cunoștință, însă, date referitor la recepționarea de către recurent a încheierii, la materialele cauzei lipsesc.

Prin urmare, recursul declarat la data de 29 noiembrie 2023, de către Denis Cerga, împotriva încheierii din 18 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copie certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Conform art. 428 alin. (1) din Codul de procedură civilă, decizia instanței de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii.

Examinând cererea de recurs, prin prisma argumentelor invocate de către recurentă și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în condițiile speței respective, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Completul de judecată stabilește că, instanța de fond a examinat cauza civilă în procedură contencioasă generală, potrivit normelor prevăzute de Codul de procedură civilă.

Din materialele dosarului rezultă că, prin încheierea din 31 martie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a acceptat în procedură contencioasă cererea de chemare în judecată înaintată de Boris Bescaravaini către Denis Cerga cu privire la încasarea sumei. S-a stabilit pentru 16 mai 2022, ora 10:00, ședința de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare care se va desfășura în incinta Judecătorei Chișinău, sediul

Centru, etajul 4, sala 417, situat în mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr. 162, pentru clarificarea tuturor aspectelor legate de pregătirea cauzei pentru dezbateri judiciare, în special a celor referitoare la prezentarea probelor. S-a expedit către pârâtul Denis Cerga, copia cererii de chemare în judecată și înscrisurile anexate.

Copia încheierea din 31 martie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și copia cererii de chemare în judecată și înscrisurile anexate, au fost recepționate de pârâtul Denis Cerga, la 26 aprilie 2022, fapt confirmat prin avizul de recepție DS8006588268AS, anexat la materialele cauzei (f.d. 26).

Potrivit certificatului nr.2-3998/22, anexat la materialele cauzei (f.d.33), ședința de judecată din 16 mai 2022, ora 10:00, nu a avut loc, din motiv că, judecătorul Garri Bivol s-a aflat în concediu medical, drept urmare fiind fixat un nou termen de examinare a cauzei, pentru data de 04 august 2022, ora 12:00, iar, pârâtul Denis Cerga a fost informat despre data, ora și locul examinării cauzei, fapt confirmat prin semnătura olografă aplicată pe recipisa anexată la materialele cauzei (f.d.35).

Potrivit certificatului nr.2-3998/22, anexat la materialele cauzei (f.d.36), ședința de judecată din 04 august 2022, ora 12:00, nu a avut loc, din motiv că, judecătorul Garri Bivol s-a aflat în concediu medical, drept urmare fiind fixat un nou termen de examinare a cauzei, pentru data de 27 septembrie 2022, ora 11:00.

Din conținutul procesului verbal al ședinței de judecată din data de 27 septembrie 2022, rezultă că, instanța de fond a admis cererea privind de amânarea ședinței de judecată înaintată de Denis Cerga, și s-a fixat un nou termen de examinare a cauzei, pentru data de 13 octombrie 2022, ora 14:30, iar, pârâtul Denis Cerga a fost informat despre data, ora și locul examinării cauzei, fapt confirmat prin semnătura olografă aplicată pe recipisa anexată la materialele cauzei (f.d.40).

Din conținutul procesului verbal al ședinței de judecată din data de 13 octombrie 2022, rezultă că, s-a constatat imposibilitatea desfășurării ședinței de judecată, în absența părții pârâte, a obliga avocatul Denis Terioșchin, care acționează în interesele ui Denis Cerga, să prezinte la ședința următoare dovada că a fost în ședință la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, și s-a stabilit ședința de judecată pentru data de 08 februarie 2023, ora 14.00.

Instanța de fond pentru ședința de judecată din 08 februarie 2023, i-a expedit pârâtului citație la adresa de pe str. Nicolae Testițeanu, nr. 22/3, ap. 25, mun. Chișinău, corespondență care a fost restituită în adresa instanței cu mențiunea factorului poștal „nereclamat” (f. d.47/47A).

La acest capitol, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează prevederile art. 100 din Codul de procedură civilă care prevede că, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

În conformitate cu art. 105 alin. (1) și (5) din Codul de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmînării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmînează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței. Citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmînează personal contra semnătură pe cotor. Citația sau înștiințarea adresată unei organizații se înmînează

persoanei cu funcție de răspundere respective contra semnătură pe cotor sau, în cazul absenței acesteia, se înmânează în același mod unui alt angajat, considerându-se recepționată de organizație.

În conformitate cu art. 106 din Codul de procedură civilă, dacă destinatarul refuză să primească citația sau înștiințarea, persoana împuternicită să o înmâneze consemnează refuzul pe citație sau înștiințare și o restituie instanței judecătorești. Persoana care refuză să primească citația sau înștiințarea se consideră înștiințată despre locul, data și ora ședinței de judecată sau despre locul, data și ora efectuării unui act procedural. Neprezentarea ei în instanță nu împiedică judecarea pricinii sau efectuarea actului procedural.

Reieșind din sensul dispoziției art. 106 din Codul de procedură civilă, determinat din perspectiva interpretării logico-gramaticale a textului legal, denotă faptul că, refuzul de a primi citația sau înștiințarea ori nereclamarea destinatarului, pentru ridicarea corespondenței, poate fi considerat că ultimului i s-a comunicat actul de procedură.

La acest capitol, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție mai reține că, conform datelor inscripționate pe plic și avizul de recepție a scrisori (f.d.47/47A) termenul de păstrare a trimiterii poștale destinată lui Denis Cerga a fost de 20 de zile, termen în care ultimul avea obligația pozitivă de a se prezenta la Oficiul Poștal și de a o ridica.

Or, conform pct. 82 din Regulile privind prestarea serviciilor poștale, anexa nr.1 la Hotărârea Guvernului nr.1457 din 30 decembrie 2016, trimiterile poștale cu mențiunea „Predarea în mână proprie, „Citație” sau „înștiințare” se înmânează personal destinatarului. În lipsa acestuia, în cutia poștală individuală se lasă avizul de sosire pentru primirea trimiterii în unitatea poștală. Trimiterile poștale adresate persoanelor fizice și juridice, sediul cărora se află în afara localităților (stații meteorologice, ferme etc), se ridică în unitățile poștale, cu forțele și mijloacele proprii, de către destinatari.

Mai mult, art. 102 alin. (6) din Codul de procedură civilă, prevede că, citația sau înștiințarea se trimite la adresa menționată de parte sau de un alt participant la proces. Dacă persoana nu locuiește la adresa comunicată instanței, citația sau înștiințarea poate fi trimisă la locul ei de muncă sau la locul unde se află.

Iar, potrivit art.107 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, dacă își schimbă domiciliul sau sediul după pornirea procesului, partea sau reprezentantul ei este obligat să comunice instanței noua adresă. În lipsa unei astfel de comunicări, citația sau înștiințarea se trimite la ultima adresă cunoscută instanței și se consideră recepționată chiar dacă destinatarul nu mai locuiește sau nu își are sediul acolo. Partea este obligată să informeze instanța, nu mai târziu de 3 zile până la data ședinței de judecată, despre angajarea unui avocat, schimbarea sau renunțarea la serviciile avocatului, prezentând instanței datele de contact ale noului avocat, inclusiv adresa electronică a acestuia.

Prin urmare, se deduce că instanța de fond a respectat dispozițiile legale ce guvernează instituția comunicării actelor de procedură, or, Denis Cerga nu a reclamat citația remisă de instanță.

Mai mult decât atât, este cert stabilit că adresa indicată de recurent în cererea de recurs, este aceeași la care au fost remisă citația de către prima instanță. Astfel, refuzul de recepționare a corespondenței este imputabil părâtului/recurent și nu reprezintă o încălcare de procedură admisă de instanța de fond.

Totodată din actele cauzei se mai constată că, la 13 octombrie 2022, ora 15:00, avocatul Denis Terioșcin, care acționa în interesele lui Denis Cerga, în temeiul

mandatului avocațional seria MA nr.1780786 din 27 septembrie 2022 (f.d.38), a fost telefonat de grefierul Judecătorei Chișinău, sediul Centru, Olesea Stavila la numărul de telefon 078888804, care este de altfel identic cu cel indicat în mandatul avocațional, cât și în cererea de amânare a ședinței de judecată parvenită prin intermediul poștei electronice, la data de 13 octombrie 2022, ora 12:01 (f.d. 41/42), despre ședința de judecată fixată pentru data de 08 februarie 2023, ora 14.00 (f.d.46).

În context completul de judecată califică drept neîntemeiate argumentele pârâtului precum că nu a cunoscut despre existența litigiului or, acestea se combat prin starea de fapt descrisă mai sus.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, dispozitivul hotărârii primei instanțe, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Boris Bescaravainii împotriva lui Denis Cerga cu privire la încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată, a fost adoptat la 08 februarie 2023 (f.d.59).

Distinct, se reține că dispozitivul hotărârii nominalizate a fost plasată pe Portalul Național al Instanțelor: www.instante.justice.md, la data de 09 februarie 2023.

Cererea de apel împotriva hotărârii din 08 februarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost depusă de către Denis Cerga, la data de 04 iulie 2023.

În cererea de apel, recurentul/apelantul a solicitat repunerea în termen a apelului, admiterea apelului, cu casarea hotărârii primei instanțe.

Prin încheierea din 18 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea depusă de Denis Cerga cu privire la repunerea în termenul legal de declarare a apelului și s-a restituit, ca fiind depusă în afara termenului legal, cererea de apel declarată de Denis Cerga, împotriva hotărârii din 08 februarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f.d.83/87).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție stabilește că, încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele Codului de procedură civilă, care reglementează acțiunile instanței la faza respectivă a procesului și cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor referitoare la termenul de declarare a apelului.

Astfel, termenul de declarare a apelului în baza art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, este de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii și a început să curgă de la 09 februarie 2023, ziua imediat următoare datei adoptării dispozitivului hotărârii contestate și a expirat la 10 martie 2023, inclusiv (zi de vineri), însă, Denis Cerga, a depus cerere de apel la 04 iulie 2023 (f.d.63/64), peste termenul de 30 de zile.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție stabilește că apelantul Denis Cerga, drept temei pentru repunerea în termen, a invocat faptul că despre hotărârea instanței de fond nu a cunoscut și a aflat despre aceasta când a fost înștiințat de către executorul judecătoresc Rotaru Vera, despre intentarea procedurii de executare a hotărârii judecătorești

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind juste reținerile instanței de apel, precum că aceste alegații sunt neîntemeiate și nu constituie temei de repunere în termen, or, prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă nu condiționează începerea curgerii termenului de declarare a apelului din momentul recepționării dispozitivului hotărârii, ci din momentul pronunțării acestuia. Cu toate acestea însă, apelul nu a fost depus în termenul legal.

În acest sens, Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 18 octombrie 2023, corect a respins cererea de repunere în termen și a restituit cererea de apel depusă de

Denis Cerga împotriva hotărârii din 08 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că omiterea termenului legal de declarare a apelului nu poate fi imputat instanței de judecată, dat fiind faptul că în sensul art. 56 alin. (3) și 61 din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că legiuitorul, prin stabilirea unui termen de declarare a apelului, a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art. 13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurentul a neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 18 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt lipsite de substanță, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul și a menține încheierea recurată.

În conformitate cu articolele 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Denis Cerga.

Se menține încheierea din 18 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Boris Bescaravainii împotriva lui Denis Cerga cu privire la încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi